

УДК 811.111'37'42

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2019-6-5>

КОНЦЕПТ *OLD AGE* В НАУКОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ)

Голик Сніжана Василівна

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри англійської філології

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
вул. Університетська, 14, Ужгород, Україна

Статтю присвячено дослідженню особливостей вербалізації концепту *OLD AGE* в англійській медичній науковій картині світу. У зв'язку із подовженням тривалості життя за останні десятиліття, старіння вивчається на академічному рівні в різних галузях знань, що визначає актуальність роботи та необхідність застосування міждисциплінарного підходу до дослідження мовних одиниць на позначення старості та осіб старшого віку. Мета роботи полягає у проведенні аналізу концепту *OLD AGE* та його реперезентації як складника наукової картини світу, вербалізованої в мові медицини, ядром якої є сукупність термінів. Для досягнення цієї мети проаналізовано підходи до визначення мовної та концептуальної картин світу. Остання, будучи результатом пізнавальної діяльності людини, формується ментальними утвореннями – концептами, які формують концептосферу певного етносу. Крім цього, у статті наведено різні точки зору вчених щодо співвідношення між науковою та мовною (наївною) картинами світу. Дослідження проведено із застосуванням комплексної методики концептуального аналізу, що дозволило визначити основні уявлення про старіння та літніх людей, як такі, котрі зафіксовано у семантиці мовних одиниць, співвіднесених із медичною сферою наукової діяльності. Виходячи з тези про те, що понятійний компонент концепту *OLD AGE* детермінується науковим дискурсом, який виступає реалізацією наукової свідомості, у роботі проаналізовано дефініції ключової лексеми-вербалізатора концепту *OLD AGE* та її основних синонімів в англійських медичних словниках та енциклопедіях. В результаті аналізу визначено базові понятійні ознаки концепту *OLD AGE*, а саме темпоральну (старість як останній етап життя) та антропологічну (вікова група чи покоління), що дозволило зробити висновок про основні способи актуалізації наукових знань засобами англійської медичної термінології. У процесі дослідження визначено, що у медичній науковій картині світу феномен «old age» є хронологічно-маркованим. До того ж, старість розглядається одночасно і як процес старіння, і як його результат. Проте, домінуючий погляд на старіння свідчить, що цей процес генетично зумовлений і незворотний, призводить до дисфункціональності та збільшує імовірність смерті. У дослідженні наголошується, що в англійській медичній галузевій картині світу сформовано сприйняття старості як патології, хворобливого стану, часто з ментальними розладами.

Ключові слова: концепт, вербалізація, картина світу, наукова картина світу, мовна картина світу, концептуальна картина світу, старіння, старість.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. На сучасному етапі розвитку вітчизняної та світової лінгвістики утверджується застосування комплексного підходу до дослідження мови з метою узагальнення результатів аналізу у суміжних дисциплінах. Розвиток медицини, генетики та біомедичних технологій призвів до подовження тривалості життя, тому проблема старіння набуває міждисциплінарної значущості та стає предметом розгляду цілого ряду наукових дисциплін. Сучасне тлумачення поняття «старість» в гуманітарних науках виходить на якісно новий рівень, коли осмислення процесу старіння набуває емотивно-оцінного потенціалу. Саме цей вік розглядається як період продовження самореалізації особи, її активності та творчого розвитку. Старіння та літні люди перебувають у фокусі цілого ряду дисциплін. Визначення «старості» як феномену є різноплановим з огляду медицини, біології, юриспруденції, соціології тощо.

Тому актуальним у мовознавстві є вивчення способів позначення старості за допомогою мовних засобів, а також виявлення через ці засоби особливостей цієї понятійної сфери, оскільки в самому слові і в його вербальній дефініції фіксуються результати когнітивних зусиль людського розуму.

Все це визначає актуальність постановки проблеми та необхідність її комплексного розгляду, досліджуючи усі різноманітні уявлення про концепт *OLD AGE* як фрагмент загальнонаукової картини світу.

Проблеми співвідношення мови, мислення і культури упродовж десятиліть знаходяться в центрі уваги дослідників і є актуальними для наукових пошуків. Мова не лише безпосередньо бере участь у формуванні мовної картини світу, але й сама слугує засобом її вираження. Система поглядів та уявлень мовної спільноти, які утворюють картину світу, виражається різними лексико-стилістичними засобами. Картина світу –

це цілісний образ, який є результатом духовної активності мовця і виникає у процесі пізнання унаслідок контактів між зовнішнім світом та внутрішнім світом людини. Основою для розвитку теорії мовної картини світу стали ідеї внутрішньої форми мови В. фон Гумбольдта. За словами О. Селіванової, термін «картина світу» вперше застосовується фізиком В. Герцем на позначення сукупності внутрішніх образів зовнішніх об'єктів, які служать для формування логічних суджень щодо поведінки цих об'єктів [10, 441]. З часом, цей термін стає об'єктом і власне гуманітарних досліджень.

Сприйняття, категоризація та концептуалізація навколишньої дійсності мовною особистістю починається з осмислення явищ навколишнього світу, організованих у ньому об'єктів та з визначення місця людини в системі цих об'єктів. Результатом таких процесів є поява концептів. Для лінгвістичних праць кінця ХХ століття (наприклад, Н. Д. Арутюнової, О. С. Кубрякової, Ю. С. Степанова тощо) типовим є визначення концептів як наборів смислів, якими оперує людина у процесі своєї ментальної діяльності та пізнання світу. За словами О. Селіванової, мовну картину світу не слід ототожнювати з концептуальною, адже будучи її фрагментом, вона є одним із засобів доступу до свідомості людини, фіксує певні когнітивні структури, що вербалізуються на різних мовних рівнях [10, 441]. Відповідно, концепт OLD AGE в роботі розглядається як фрагмент концептуальної картини світу і є вагомою складовою в системі національних цінностей англomовних суспільств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Незважаючи на велику кількість робіт щодо змісту терміну «концепт», все ще не існує єдиного підходу до розуміння його сутності [1, 5]. Концепт – це ключовий термін когнітивної лінгвістики, зміст якого суттєво відрізняється в підходах різних наукових шкіл та окремих учених. Зокрема, у сучасній лінгвістиці виділяють ряд аспектів інтерпретації концепту: лінгвофілософське осмислення (В. Гак, В. Звєгінцев, Л. Резников, С. Аскольдова, К. Голобородька та В. Дем'янова); психолінгвістичне розуміння (О. Залевська, В. Старко, О. Цапок, І. Штерн, Л. Лисиченко); лінгвокультурологічне тлумачення поняття “концепт” як одиниці культури та когніції людини (А. Вежбицька, В. Красних, В. Маслова) тощо. Разом із тим, «концепт» широко використовується в сучасних дослідженнях із філософії, логіки, психології, культурології, літературознавства, тому несе на собі відбиток усіх цих інтерпретацій.

Узагальнюючи різноманітні підходи, увагу дослідників привертають чотири основні реалізації концепту, який тлумачиться як одиниця:

1) «ментально лексикону» – ментально-мовного комплексу психічних ресурсів людини, що є фрагментарною цілісністю різних ментальних утворень;

2) національної самосвідомості / [етно]культури, що виявляє себе в архетипах національного несвідомого, в етнічних стереотипах та прототипах національної культури;

3) знання, тобто сформованого на якомусь етапі людського розвитку певного багажу знань того чи іншого соціуму, пропущеного кризь призмю окремої мовної особистості;

4) когніції, яка виявляє себе відносно сформованою та еволюціонуючою структурою, з одного боку, і одиниці, в структуру якої, крім власне знань, водночас включаються ще й пізнавальні процеси, цінності, моделі поведінки, переживання тощо [4, 48].

Попри наявні дослідження, де концепт розглядається як структурна одиниця мислення, слід особливо відзначити роботи тих лінгвістів, котрі визначають концепт як фрагмент мовної картини світу, знання про певний феномен дійсності, притаманний певному етносу [2, 25]. З одного боку, це абстрактна ментальна структура, а з іншого, поняття, яке репрезентується у мовній свідомості у вигляді конкретних структур. Мова є засобом вербалізації концепту, коли у мовця виникає потреба вираження думок через мовні форми. Концепт не може бути виражений однією мовною одиницею, його вербалізація здійснюється цілим рядом одиниць мови. Вербалізація не є обов'язковою умовою існування концепту, проте саме мовне втілення є ключем для розуміння концепту як одиниці мислення. Слово є ключем доступу до концептуального знання. Саме за допомогою слова ми маємо можливість підключити до мисленневої діяльності і ті концептуальні ознаки, які не називаються словом [6, 78-80].

Мовна картина світу є результатом матеріального втілення в ній концептуальних структур, знаковим образом навколишньої дійсності. Поняття концептуальна картина світу ширше, ніж мовна картина, оскільки не всі концепти вербалізуються у мові.

Концепти як ментальні утворення формують концептуальну картину світу, і виходячи з тези про те, що вона є результатом пізнання дійсності (тобто когніції) і «виступає у вигляді сукупності впорядкованих знань – концептосфери» [9, 4], водночас її розглядають і як когнітивну.

Пропонуючи визначення концептуальної картини світу, мовознавці наголошують, що це «глобальна емоційно-образно-символічно-поняттєва картина світу як органічна єдність упорядкованих у певний спосіб світобачення, світосприймання, світовідчуття, світорозуміння тощо і вербальних, і невербальних знань» [4, 113]. Людина формує концептуальну картину світу у процесі своїх контактів із навколишнім світом. При цьому, дослідники застерігають від ототожнення її з поняттєвою, науковою чи логічною. Концептуальна картина світу постає як єдність не лише наукової, а й власне наївної та художньої рефлексії, що виявляє себе як на рівні свідомого, так і підсвідомого

[там само]. Проте при концептуалізації у галузі науки, ми абстрагуємося від образної інформації та емоційно-оцінного переживання осмисленого, зосереджуючись на власне логічному, доведеному осмисленні дійсності. Мова науки – це мова термінопонять, при цьому мовознавці наголошують, що термінологія є результатом когнітивної діяльності фахівців і полягає в концептуалізації та вербалізації ними професійних знань [4, 119; 16, 313].

Головним семантичним виміром наукових концептів є їх понятійний компонент, тому, на думку лінгвокогнітологів, конструювання концепту у науковій свідомості повинно відбуватися з урахуванням системи понять відповідної науки [5, 76].

У лінгвістиці мовна картина світу співвідноситься з поняттями наукової картини світу, що опосередкована науковим знанням про світ, та наївної, представленої національно-культурним та емпіричним досвідом етносу [10, 442]. Перша не залежить від мови, якою вона описується, є універсальною, вільною від суб'єктивізму та специфіки тієї чи тієї мови, від національної культури, традицій чи менталітету нації, тоді як друга формується у свідомості носія конкретної мови у процесі його реального досвіду пізнання світу [7, 63].

Дослідники виділяють різні підходи до тлумачення наукової картини світу (див., зокрема, [4, 112]):

1) «загальна / єдина / спільна наукова картина світу» як єдність еволюції Всесвіту й людини як істоти соціальної та біологічної;

2) «конкретно-наукова картина світу» («математична», «інформаційна», «соціологічна» тощо);

3) розмежування понять «загальна / спільна наукова картина світу» (елемент світобачення людини) й «конкретно-наукова картина світу» (принципи та положення окремої галузі знань) [8, 8];

4) «національна наукова картина світу» як синонім «наукова картина світу» [там само];

5) «наукова (концептуальна) картина світу» [3, 38];

6) «наукова теорія» – «пізнання світу, його аналіз, пояснення, конкретне знання про предмети, явища, процеси» [12, 3].

Наукова картина світу як сукупність наукових знань напрацьовується усіма науками. Переважно, її визначають як «систему знань, що синтезує теоретичний доробок різних наук зі знаннями світоглядного характеру як результатом цілісного узагальнення пізнавального досвіду людства» [10, 491]. Їй притаманний динамічний характер, оскільки знання про світ постійно збагачуються. Наукова картина світу вербалізується в мові науки сукупністю термінів, які належать до певної сфери наукової діяльності людини [13, 77].

За словами дослідників, в основі виокремлення наукової картини світу лежить експеримент, що дозволяє підтвердити достовірність тих чи інших тверджень. Тому в сучасних дослідженнях наукової картини світу доволі актуальними є питання співвідношення науки й культури, що

відображені у понятті наукової традиції, збереженні та передачі наукового досвіду [13, 78].

Формулювання мети і завдань статті. Враховуючи вищезазначене, логічним є твердження про те, що концепт OLD AGE представлений у межах різноманітних наукових парадигм. Понятійний компонент концепту детермінується науковим дискурсом. Сучасні англійські тексти з філософії, економіки, соціології, політології та інших дисциплін формують науковий дискурс, тематична визначеність якого фокусується на ознаках, характеристиках старості, проблемах людей похилого віку, їхніх ролях в житті суспільства та ставленні суспільства до них. Сукупність отриманих даних в межах цих наук утворює фрагмент англійської наукової картини світу.

У цьому дослідженні застосовується семантико-когнітивний підхід до дослідження концепту через з'ясування природи співвідношення між мовою і концептосферою англійського суспільства.

Мета цієї статті полягає у дослідженні особливостей вербалізації концепту OLD AGE як складової медичної наукової картини світу. Наукові знання про старість відрізняються від розуміння та оцінних суджень носіїв англійської мови загалом, адже у природній мові відображається наївна картина світу, яка протиставляється науковій картині так само, як лексичне значення слова протистоїть поняттю, енциклопедичному визначенню. Аналіз проведено на матеріалі сучасних англійських медичних словників та енциклопедій. Серед основних завдань у цій роботі визначаємо аналіз дефініцій мовних реперезентантів концепту в англійських медичних словниках з метою виокремлення понятійної складової та інтерпретації змісту концепту. Для досягнення цієї мети використовувалися методи дефініційного та компонентного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепт OLD AGE як фрагмент медичної наукової картини світу на мовному рівні відтворюється лексемою *old age*, іменем концепту, та його синонімами, такими як *ageing*, *age*, *senescence*, що мають значний термінологічний потенціал.

Так, наприклад, в загальнонауковій енциклопедії Britannica *old age* визначається за допомогою синонімічної одиниці *senescence* як старість, завершальний етап типового життєвого циклу: "*senescence, in human beings, ... the final stage of the normal life span*" (1). Упорядники енциклопедії наголошують на ряді особливостей при визначенні цього вікового періоду, а саме:

"*It is the last stage in the life processes of an individual, and it is an age group or generation comprising a segment of the oldest members of a population*" (1).

Таким чином, виокремлюється темпоральна дефініційна ознака – останній етап [the last stage] та антропологічна – вікова група чи покоління [an age group or generation].

За твердженням дослідників-геронтологів, у попередні віки старість розглядалася як втрата працездатності і не мала хронологічних рамок. І лише після того, як вона стає об'єктом соціальної політики, визначаються досить чіткі хронологічні межі [11, 134]. У більшості розвинених країн світу вік 65 років (пенсійний вік) визначають як початок старості. Проте, ця норма є умовною, національно-маркованою і залежить від економічних можливостей суспільства [див., наприклад, 14].

Наукова картина світу у цій роботі представлена рядом галузевих медичних словників та енциклопедій. Відповідно, феномен «old age» визначається як вік певної особи, яка досягла або перевищила за роками середній показник життєвого циклу людини: “an age in years of a particular individual which reaches or surpasses the average life span of human being” (7). Зазначена семема актуалізує темпоральну характеристику старості через дефініційну ознаку [an age] із вказівкою на досягнення середньої тривалості життя [reaches or surpasses the average life span]. Таким чином, у медичній науковій картині світу феномен «old age» є хронологічно-маркованим та пов'язаним з певним фіксованим часовим відрізком.

Медичне тлумачення процесу старіння *ageing* вказує на те, що він є генетично зумовленим і таким, якого неможливо уникнути. Це прослідковується в словниковій статті: “The process of becoming older, a process that is genetically determined and environmentally modulated” (4). Дефініційна ознака [environmentally modulated] підкреслює, що старіння безпосередньо залежить від умов чи середовища проживання.

Крім цього, з точки зору медицини, старіння провокує неминучі та незворотні зміни:

“Aging (i.e., pure aging) refers to the inevitable, irreversible decline in organ function that occurs over time even in the absence of injury, illness, environmental risks, or poor lifestyle choices (eg, unhealthy diet, lack of exercise, substance abuse)” (2).

Дефініційна ознака [pure aging] актуалізує кваліфікаційну характеристику старості як досягнення зрілого віку без супутніх патологій, що підтверджує поглиблений семний аналіз цієї дефініційної ознаки як автономної номінативної одиниці: *pure aging* – [without pathology]. Таким чином, спостерігаємо суперечливе розуміння старості, яка розглядається з одного боку як хвороба – old age is a disease, та з іншого боку, старіння без хвороб – old age vs disease, яке характерне і для сучасних біогенетичних досліджень [див., наприклад 15].

Відповідно до ще одного тлумачення, *ageing* – старіння спричинює поступові зміни в організмі, які з часом призводять до зростання імовірності смерті:

“Ageing causes gradual changes in the structure of any organism that occur with the passage of time, that do not result from disease or other gross accidents,

and that eventually as the individual grows older” (5).

Дефініційні ознаки [changes in the structure of any organism], [the increased probability of death] підтверджують, що медичний дискурс зосереджується на описі характерних для старості відхилень та хвороб, без належного врахування можливостей старшого віку. При цьому, старість розглядається як щось середнє між здоров'ям та хворобою, як стан, який обмежує можливості, порушує функціональну та соціальну активність індивіда і призводить до летального кінця.

Поширеним також є визначення старості *old age* як слабоумства, розумових розладів:

“Old age is commonly defined as senility, a general term for a variety of conditions seen in mental disorders occurring in old age, broken down into two broad categories, organic and psychological” (7).

Таке розуміння апелює до стереотипних уявлень, коли людина літнього віку є або пацієнтом, з проблемами здоров'я, або потенційним пацієнтом, з реально заниженим соціальним статусом, ментальними розладами органічного та психологічного характеру.

Старість *senescence* розглядається і як процес, і як результат старіння: “Senescence: Aging, the process of becoming old, or the state of being old” (6), що засвідчують дефініційні ознаки [the process] та [the state]. Сам термін часто пояснюється як [aging], тобто за допомогою синоніма лексеми *old age*. У додатковому поясненні в словниковій статті наголошують: “the term ought not to imply physical or mental deterioration, but often does” (6). Виділення додаткових дефініційних ознак – [physical or mental deterioration] сприяє актуалізації негативно-оцінних коннотацій, що фіксуються в семантичній структурі слова.

Водночас, старість є втратою можливості подальшого росту на клітинному рівні: “Senescence is viewed as the loss of growth power at the cellular level” (5).

Таке саме розуміння старості як занепаду, втрати фізичних та розумових можливостей відзначається в окремих термінах-словосполученнях утворених з синонімом імені концепту *age*, таких як, наприклад: *age-related cognitive decline*: “The slight loss of memory and slowing of the brain's information processing that occurs with normal aging”, *age-related deafness*: “age-related hearing loss with gradually progressive inability to hear” або *age-related macular degeneration*: “A potentially blinding condition that destroys sharp central vision” (3). В зазначених термінологічних тлумаченнях спостерігається актуалізація фрагменту наукової картини світу, коли типова старість [normal ageing] пов'язується із втратою пам'яті [loss of memory], втратою слуху [hearing loss], [inability to hear], сповільненням розумової діяльності [slowing of the brain's information processing], порушенням гостроти зору [destroys sharp central vision], що може призвести до його повної втрати [potentially blinding condition].

Більше того, похилий вік визначається як вагома причина для констатації смерті особи:

"Old age may be regarded as an legitimate cause of death in the UK for a person over the age of 80, when no significant pathology or cause of death can be found after a thoroughly investigated postmortem examination" (6).

Таке тлумачення досить чітко асоціює похилий вік із завершенням життєвого циклу, причиною смерті, що вербалізується дефініційною ознакою [legitimate cause of death].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, проведений аналіз підтвердив, що в англомовній медичній науковій картині світу

феномен "old age" є хронологічно-маркованим та пов'язується з певним календарним віком. Старість розглядається одночасно як процес, і як результат старіння. Проте, згідно з домінуючими поглядами, вона прирівнюється до дисфункціональності. Медичне розуміння старіння вказує на те, що цей процес є генетично зумовленим, неминучим, і що з віком зростає імовірність смерті. Медичний дискурс формує уявлення про старість як патологію, як про хворобливий стан, ментальні розлади, породжуючи соціальну ізоляцію людей старшого віку. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в аналізі особливостей вербалізації концепту OLD AGE в рамках інших наукових парадигм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антология концептов / Под ред. В.И. Карасика, И.А. Стернина. М. : Гнозис, 2007. 512 с.
2. Болдырев Н.Н. Концепт и значение слова. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики* : научное издание. Воронеж, 2001. С. 25–36.
3. Голубовская И. А. Этнические особенности языковых картин мира : Монография. К.: Издательско-полиграфический центр «Киевский университет», 2002. 293 с.
4. Іващенко В. Концептуальна репрезентація фрагментів знання в науково-мистецькій картині світу (на матеріалі української мистецтвознавчої термінології). К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. 326 с.
5. Карасик В.И., Слышкин Г.Г. Лингвокультурный концепт как единица исследования. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики*: Сб. науч. тр. / Под ред. И.А. Стернина. Воронеж, 2001. С. 75 – 80.
6. Карасик В.И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
7. Колегаєва І. М. Перцептивне і когнітивне бачення світу: ономаціологічний аспект. *Вісник ОНУ імені І. Мечникова*. 2013. Том 18. Вип. 2 (6). С. 63 – 69.
8. Корнилов О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. М. : КДУ, 2011. 350 с.
9. Попова З. Д. Язык и национальная картина мира / З. Д. Попова, И. А. Стернин. Воронеж : Истоки, 2003. 59 с.
10. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
11. Смолькин А.А. Медицинский дискурс в конструировании образа старости. *Журнал социологии и социальной антропологии*. 2007. 10 (2). С. 134 –141.
12. Соколовская Ж. П. «Картина мира» в значениях слов. Симферополь : Таврия, 1993. 232 с.
13. Сухачова Н.С. Науковий концепт як складник концептуальної картини світу. *Мова і міжкультурна комунікація*. 2017. Вип. 1. С. 74–83.
14. Definition of an older or elderly person. WHO, Geneva: Switzerland, 2010. <http://www.who.int/healthinfo/survey/ageingdefnolder/en/index.html> (дата звернення 05.12.2019).
15. Gems D. The aging-disease false dichotomy: understanding senescence as pathology. *Frontiers in genetics*. 2015. 6. 212. doi:10.3389/fgene.2015.00212.
16. Novodranova V. Категория противопоставления и её языковое выражение (на материале медицинской терминологии). *Language and culture: establishing foundations for anthropological linguistics* / Edited by S. Grinev-Griniewicz, S. M. Raub, P. Thomas. Białystok: Białystok Series of Anthropinguistics, 2004. Vol. 1. P. 313–318.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com> (дата звернення 06.12.2019).
2. Introduction to Geriatrics. / By R.W. Besdine. <https://www.msmanuals.com> (дата звернення 05.12.2019).
3. Medical Dictionary of Health Terms. <https://www.health.harvard.edu> (дата звернення 04.12.2019).
4. MedTerms Medical Dictionary. <https://www.medicinenet.com> (дата звернення 04.12.2019).
5. Miller-Keane Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing, and Allied Health. / Miller-Keane, Marie T. O'Toole. Saunders, 2003. 2344 p.
6. Segen's Medical Dictionary. (2012). <http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/PMI> (дата звернення 05.12.2019).
7. Stedman's Medical Dictionary. <https://stedmansonline.com> (дата звернення 05.12.2019).

REFERENCES

1. Antologija konceptov [Anthology of concepts]. (2007). Pod. red. V. I. Karasika, Y. A. Sternina. M. : Gnozis [in Russian].
2. Boldirev, N. N. (2001). Koncept i znachenije slova [Concept and the meaning of the word]. *Metodologicheskiye problemy kognitivnoj lingvistiki* : nauchnoje izdanije. Voronezh [in Russian].
3. Golubovskaja, I.A. (2002). Etnicheskiye osobennosti jazykovih kartin mira [Ethnical peculiarities of language world images]: Monografija. K. Izdatel'sko-poligraficheskij centr "Kijevskij universitet" [in Russian].
4. Ivashchenko, V. (2006). Konceptual'na representatsija frahmentiv znannia v naukovu-mystets'kii kartyni svitu (na materialu ukrajins'koji mystetstvoznavchoi terminolohii) [Conceptual representation of the fragments of knowledge in scientific-artistic world image (on the material of Ukrainian artistic terminology)] K.: Vydavnychii dim Dmytra Buraho [in Ukrainian].
5. Karasik, V.I., Slyshkin, G.G. (2001). Lingvokul'turnij koncept kak jedynitsa issledovanija [Linguocultural concept as the unit of research]. *Metodologicheskiye problemy kognitivnoj lingvistiki* : Sb. nauch. tr. Pod red. Y.A. Sternina [in Russian].
6. Karasik, V.I. (2002). Jazykovoju krug : lichnost', koncepty, diskurs [Language circle: personality, concepts, discourse]. Volgograd : Peremena [in Russian].
7. Kolegaeva, I.M. (2013). Pertseptyvne i kohnityvne bachennia svitu : onomasiolohichnyi aspekt [Perceptual and cognitive world vision : onomasiological aspect]. *Visnyk ONU imeni I. Mechnikova*. Tom18. Vyp. 2(6) [in Ukrainian].
8. Kornilov, O.A. (2011). Jazykovyje kartiny mira kak proizvodnyje natsional'nyh mentalit'etov [Language world images as derivatives of national mentalities]. M. : KDU [in Russian].
9. Popova, Z.D. (2003). Jazyk i natsional'naja kartina mira [Language and national world image]. Z.D. Popova, Y.A.Sternin. Voronezh : Istoki [in Russian].
10. Selivanova, O. (2006). Suchasna linhvistyka : terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics : terminological encyclopedia]. Poltava : Dovkilla [in Ukrainian].
11. Smol'kin, A.A. (2007). Meditsinskij diskurs v konstruirovaniji obraza starosti [Medical discourse in constructing the image of old age]. *Zhurnal sotsiologii i sotsial'noj antropologii* [in Russian].
12. Sokolovskaja, Zh. P. (1993). "Kartina mira" v znacheniji slov ["Language world view" in the meanings of words]. Simferopol' : Tavrija [in Russian].
13. Suhachova, N.S. (2017). Naukovyi koncept jak skladnyk konceptual'noji kartyny svitu [Scientific concept as the constituent of the conceptual world view]. *Mova i mizhkul'turna komunikatsia* [in Ukrainian].
14. Definition of an older or elderly person. (2010). WHO, Geneva: Switzerland. <http://www.who.int/healthinfo/survey/ageingdefnolder/en/index.html> (date of access 05.12.2019).
15. Gems D. (2015). The aging-disease false dichotomy: understanding senescence as pathology. *Frontiers in genetics*. 6. 212. doi:10.3389/fgene.2015.00212.
16. Novodranova, V. (2004). Kategorija protivopostavlenija i jejo jazykovoje vyrazhenije (na materiale meditsynskoj terminologii) [The category of and its lingual representation (on the material of medical terminology)]. *Language and culture: establishing foundations for anthropological linguistics* / Edited by S. Grinev-Griniewicz, S. M. Raub, P. Thomas. Bialystok: Bialystok Series of Anthropinguistics.

SOURCES

1. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com> (date of access 06.12.2019).
2. Introduction to Geriatrics. / By R.W. Besdine. <https://www.msmanuals.com> (date of access 05.12.2019).
3. Medical Dictionary of Health Terms. <https://www.health.harvard.edu> (date of access 04.12.2019).
4. MedTerms Medical Dictionary. <https://www.medicinenet.com>. (date of access 04.12.2019).
5. Miller-Keane Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing, and Allied Health. (2003). Miller-Keane, Marie T. O'Toole. Saunders.
6. Segen's Medical Dictionary. (2012). <http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/PMI> (date of access 05.12.2019).
7. Stedman's Medical Dictionary. <https://stedmansonline.com> (date of access 05.12.2019).

CONCEPT *OLD AGE* IN THE SCIENTIFIC WORLD VIEW (BASED ON ENGLISH MEDICAL TERMINOLOGY)

Holyk Snizhana Vasylivna

*Candidate of Sciences (Philology), Associate Professor,
Head at the Department of English Philology
State University "Uzhhorod National University"
Universytetska Str., 14, Uzhhorod, Ukraine*

The article deals with the study of the conceptualization of OLD AGE in the anglophone scientific world view. Owing to the increase in the human life span, ageing is in the focus of various fields of scholarly enquiry, which predetermines the topicality of the research and the need for the interdisciplinary approach to the analysis of lingual units denoting old age and the elderly. The present article aims to analyze the representation of the concept OLD AGE as the constituent of the scientific world view, verbalized by English medical terms. To reach this aim, an overview is carried out to analyze the approaches distinguishing between language and conceptual world views. The latter, being the result of cognition, is constituted by mental units – concepts. The article gives insight into the nature of the correlation between scientific and language (naïve) world views as approached by different linguists. In this research, complex methodology of conceptual analysis is applied which results in defining the perception of old age and the aged as encoded in the semantics of lingual units in the field of medicine. Since the notional component of the concept OLD AGE is predetermined by academic discourse as the manifestation of scientific mentality, the work presents the results of the definitional analysis of the lexical units used to conceptualize OLD AGE in English medical dictionaries and encyclopedias. The definitional features, highlighted in the research, demonstrate main tendencies in the scientific knowledge conceptualization by means of English medical terminology. The results show that basic notional features of the concept OLD AGE include temporal (old age as the last stage of human lifespan) and anthropological (an age group or generation) characterizations. The research demonstrates that in the medical scientific world view "old age" phenomenon proves to be chronologically marked. Moreover, old age is seen as both the process and the result of ageing. However, the dominant view on ageing seems to suggest that this process is genetically determined, inevitable and leads to dysfunctioning and death. To summarize, within the medical scientific world view old age is perceived as pathology, disease, often accompanied by mental disorders.

Key words: *concept, verbalization, world view, scientific world view, language world view, conceptual world view, ageing, old age.*